

Цуркан Олексій Петрович

завідувач кафедри спеціальних дисциплін та професійної підготовки факультету №1 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, майор поліції

ДОДАТКОВІ ПОВНОВАЖЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

У зв'язку із військовим вторгненням рф 24 лютого 2022 року ситуація на території України залишається напруженою і складною. Саме тому 17 травня 2022 року Президентом України Володимиром Зеленським було підписано Указ «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» терміном на 90 діб – до 25 серпня 2022 року.

Особливості діяльності Національної поліції в умовах режиму воєнного стану визначені чинним законодавством, насамперед Законом України «Про правовий режим воєнного стану». Згідно з цим законом, органи Національної поліції під час введення режиму воєнного стану сприяють діяльності військової адміністрації, суду, органів прокуратури, юстиції тощо; перед військовою адміністрацією звітують про стан законності, боротьби зі злочинністю, охорони громадського порядку та результати діяльності на відповідній території [2].

Всі підрозділи Національної поліції України з 24 лютого 2022 року було переведено на посилений варіант несення служби для забезпечення виконання покладених на поліцію завдань. Відповідно до вимог чинного законодавства, можна констатувати, що основною метою діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану є підтримання публічного порядку та публічної безпеки в умовах введення цього режиму, а також попередження та припинення правопорушень. Одночасно з цим Верховна Рада ухвалила зміни до законів України «Про Національну поліцію» та «Про дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції.

Так, наприклад, відповідно до п. 4 ст. 8, під час дії воєнного стану поліція діє згідно із призначенням та специфікою діяльності з урахуванням тих

обмежень прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, що визначаються відповідно до Конституції України та Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [3].

Враховуючи особливість збройного протистояння, поліцейські, які виконують обов'язки з охорони публічного порядку в умовах воєнного стану, мають знати організацію і тактику діяльності правоохоронних відомств у таких умовах, завдання, функції, форми і методи діяльності поліції, рішення місцевих органів влади з питань охорони публічного порядку, чинне законодавство, зокрема те, яке регламентує дії поліції та інших правоохоронних структур в умовах режиму воєнного стану. Тобто надзвичайна складність забезпечення публічного порядку в умовах воєнного стану вимагає високої професійної підготовки працівників поліції. Дії поліцейських в умовах воєнного стану мають бути юридично грамотними, сприйматися громадянами, чиї права та свободи обмежуються, як справедливі та законні.

Як висновок можна зазначити, що відповідно до змін в нормативно-правових актах, що регламентують діяльність підрозділів Національної поліції України, перелік додаткових повноважень доповнився наступними:

безоплатне одержання за письмовим запитом від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб державної форми власності інформації, необхідної для виконання завдань і повноважень поліції, зокрема про військовополонених;

конвоювання осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охорона їх у залі суду;

утримання в ізоляторах тимчасового тримання осіб, затриманих за вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень, осіб, щодо яких як запобіжний захід застосовано тримання під вартою, осіб, підданих адміністративному арешту, а також обвинувачених і засуджених;

оперативне розмінування: виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів;

техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події, у тому числі пов'язаної з пожежами, та спеціальні вибухотехнічні роботи за фактами скоєння вибухів, надходження повідомлень про виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху;

представництво та виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерполі;

співробітництво з Європейським поліцейським офісом (Європол);

збір біометричних даних осіб, у тому числі шляхом дактилоскопіювання;

адміністративний нагляд відповідно до закону.

Список використаних джерел

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19> (дата

звернення 15.06.2022).

2. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16 березня 2000 року № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text> (дата звернення 15.06.2022).

3. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#n35> (дата звернення 15.06.2022).

Червінчук Андрій Васильович

завідувач науково-дослідної лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший дослідник

Атаманенко Юлія Юріївна

старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат технічних наук

ЛЕГІТИМІЗАЦІЯ ПЕРСОНАЛЬНОГО ЛЕГКОГО ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах дефіциту палива, викликаного відкритою фазою збройної агресії російських військ проти України, мешканці міст все частіше стали використовувати персональний електротранспорт: електросамокати, моноколеса, сигвеї тощо. В свою чергу це викликало ланцюгову реакцію у вигляді дорожньо-транспортних пригод за участі кермувальників такого транспорту. Значного резонансу зокрема набула подія, що сталася 24 травня у Києві на перетині бульвару Тараса Шевченка та вулиці Пушкінської, відеозапис якої був оприлюднений в мережі Інтернет [1].

Як зазначив перший заступник начальника Департаменту патрульної поліції Олексій Білошицький: «За відсутності належного правового регулювання використання легкого електротранспорту, його користувачі доволі часто нехтують елементарними правилами безпеки та наражають на небезпеку інших учасників дорожнього руху, створюючи аварійні ситуації або ж стають учасниками ДТП» [2]. Наразі чинний Закон України «Про дорожній рух» не відносить осіб, що рухаються на легкому електротранспорті до учасників дорожнього руху. Не визначений статус цих осіб в основному міжнародно-правовому акті у цій сфері – Конвенції про дорожній рух. Ця